

OMOD

Organisasjonen Mot Offentlig Diskriminering

Justisminister Knut Storberget
Pb 8005 Dep
0030 OSLO

11.september 2005

Nei til politibrutalitet med døden til følge! Norsk-afrikansk mann død i Trondheim. Vi krever en uavhengig granskning – nå!

Vi, de undertegnede, henvender oss til justisministeren på bakgrunn av episoden i Trondheim 7. september, der en norsk mann med nigeriansk bakgrunn døde i forbindelse med en politipågrep. Vi mener at denne situasjonen kunne ha vært unngått dersom politiet hadde gått frem på en annen måte. Vi håper at justisministeren også deler dette synet. En person er død, det er en for mye. Nå må noe gjøres.

Det er imidlertid ikke denne saken alene som er årsaken til dette brevet. Flere ungdommer med afrikansk bakgrunn rapporterer om en opplevelse av at politiet opptrer annerledes overfor ungdom med afrikansk/annen minoritetsbakgrunn, enn overfor hvite. De rapporterer om hardhendt/brutal oppførsel, lav toleranseterskel, rasistiske ytringer og politi som er vanskelige å kommunisere med. De opplever at deres historier bagatelliseres og at man blir avfeid når man forsøker å påpeke dette. Afrikan Youth in Norway har flere ganger i løpet av det siste året rapportert bekymring til myndighetene i forhold til politiets oppførsel overfor deres medlemmer, og gruppen som de representerer. Det har også gjennom media kommet flere klager om unødvendig kontroll både på gateplan og i biler, og politi som bruker mer makt enn nødvendig. Vi har flere rapporter om at politiets inngripen overfor personer som har henvendt seg til sosial/trygd/arbeids-kontor, har fått en brutal utgang.

Vår erfaring er at ledelsen i politiet ikke anerkjenner at forskjellsbehandling forekommer. Om dette er pga rasisme, fordomsfulle holdninger, uvitenhet, tilfeldigheter, dårlig språk/kommunikasjon, uprofesjonalitet eller høyt testosteronnivå hos noen er for oss likegyldig. Det vi vet er at vi opplever forskjellsbehandling og vi savner at dette blir tatt på alvor fra ledelsen i politiet, inkludert av justisministeren og departementet.

Vi vet at OMOD over mange år har tatt opp med storting, departement og relevante etater behovet for en gjennomgang av politiets arbeid overfor etniske minoriteter. De har særlig etterlyst en undersøkelse av holdninger innad i politiet, og ikke minst holdningsendringer fra man starter på politihøyskolen og til man har jobbet i politiet i 5 – 10 år. Det er i alles interesse at vi får informasjon om dette. Vi lurer på hvorfor motstanden er så stor mot å få mer kunnskap? Vi ber om at justisministeren straks innleder og setter av midler til forskning på politiarbeid i et multietnisk samfunn, og politiets holdninger.

Er det tilfeldig at det var en mann med nigeriansk bakgrunn som døde i Trondheim? Ville dette skjedd dersom vedkommende var hvit? Opplevs en svart mann som mer truende enn en hvit mann og blir oppførselen dermed annerledes?

Snakk med politifolk. Mange vil fortelle om endringer i holdninger fra de startet på utdanningen, og ikke minst fra de kom ut i arbeidslivet. Mange vil fortelle at de opplever å måtte gå "hardere til verks" mot "en stor svart afrikaner enn mot en vanlig Ola Nordmann". Mange vil fortelle at de ikke er rasister men at de opplever mange ting som gjør at de blir skeptiske. Denne informasjonen trenger justisdepartementet. Denne informasjonen må dere innhente. Basert på denne informasjonen kan man sette i gang tiltak som kan forhindre usikkerhet og unødvendig bruk av makt. Dersom man ikke innhenter slik informasjon har man ingen kunnskap og vil heller ikke se utfordringene, og kan derfor ikke gjøre annet enn å se på enkelthendelser som enkelthendelser. Uten denne kunnskapen vil man kunne fortsette å avfeie brev fra minoritetsorganisasjoner og enkeltindivider som "overreaksjon".

Vi tror ikke at vi overreagerer. Vi tror at politivold i Norge overfor minoriteter er et problem, og at det vil eskalere om ikke noe gjøres.

Vi vil gjøre statsråden oppmerksom på at Trondheim-saken vil bli fulgt nøye av mange afrikanere i Norge. Det er problemer med å forstå at en ubevæpnet mann kan dø etter en pågripelse. Det gjør ikke saken bedre at flere vitner har stått frem i media og karakterisert politiets adferd som grov vold, og hcvdet at politiet overreagerte.

Vi vet at saken er under etterforskning. Vi vet at dødsårsaken enda ikke er offentliggjort. Vi vet at justisministeren ikke kommenterer enkeltsaker, i alle fall ikke mens de er under etterforskning. Det er heller ikke det vi ber om. Vi ber om følgende:

- Vi ønsker en egen uavhengig granskning av denne saken. Vi har ikke tillit til spesialenheten for politisaker. Av 807 saker i 2005 har det kun falt dom i 3 saker (etter de opplysninger vi har).
- Vi ber om at film fra overvåkingskamera sikres som bevis. Vi ser alt for ofte at slike filmer ikke finnes når politiet etterforskes. Vi ber også om at alle som var i området rundt velferdskontoret den aktuelle dagen innkalles som vitner.
- Flere organisasjoner, bla a OMOD, ARS og AYIN, har etterlyst tiltak mot rasisme i politiet. Vi har like ofte fått høre at man ikke har rasisme i etaten som sådan, men at man kan ha noen "dårlige epler". Hva gjør man med de "dårlige eplene" i politiet?
- Vi ber nå om at denne saken blir prioritert. Vi kan ikke understreke sterkt nok hvor viktig dette er, særlig tatt i betraktning av at den for mange oppleves som en merkesak. Vi trenger antakelig ikke minne justisministeren om at dette skjer i en by hvor minnet om Baidoo-saken fremdeles er levende.
- Vi ber og om at man tenker nøye gjennom hvordan man utad skal kommunisere rundt denne saken, og at man arbeider for å komme frem til en hurtig avklaring på hva som skjedde. Vi ber og om at resultatet av granskingen av saken kommuniseres varsomt, uansett hva utfallet måtte bli.
- Vi ber om at avdøde straks får oppnevnt en advokat og at hans familie i Nigeria orienteres om det som er skjedd.
- Vi ber om at justisministeren tar et grep i forhold til politivold i Norge. Ett aktuelt tiltak kan være å se nærmere på politilovens § 6 om minste inngreps prinsippet. Flere har påpekt den vage ordlyden som et problem, og at det er opp til skjønn hva som er forholdsmessig. Dette gjør at det er vaskelig å felle dom, og kan være medvirkende til at så mange saker henlegges pga manglende bevis. Vi ber justisministeren se på muligheter for tydeligere retningslinjer for politiet.

Avslutningsvis: Vi, de undertegnede, vil gjerne gjøre justisministeren oppmerksom på at negative erfaringer med politiet er i ferd med å fremmedgjøre våre ungdommer som er født og oppvokst i Norge. De har sunget "ja vi elsker" akkurat som alle andre i dette landet, men de opplever ikke møtet med politiet som grunnlag for et kjærlighetsforhold. Rundt i Europa de siste årene har det vært raseopptøyer hvor politiet er foranledningen (triggermekanismen) i forhold til opptøyene. Dersom politiet ikke øker sin profesjonalitet ovenfor minoritetsungdom generelt i Norge så er vi redd for at raseopptøyene ikke lenger bare vil skje utenfor våre grenser.

Vi, de undertegnede, er svært bekymret for situasjonen og det er derfor vi nå overleverer dette brevet. Myndighetene har en mulighet til å gjøre noe. Vi ber om at justisministeren tar vår henvendelse på alvor. Vi tar gjerne et møte med statsråden for å komme med flere konkrete forslag til hva som kan gjøres.

Mvh

African Cultural Awareness

Union of Nigerian National

Ndigbo Norway

African Forum

Cameroon Nationals

Ghana Unions

Gambian Unions

Afrikan Youth in Norway

Somalsk ungdomsforening

Organisasjonen mot offentlig diskriminering OMOD